

Чоң
сыноонун
үзүрү...

Марат КОКОЕВ:
«Таза сүү
маселеси толук
чечилди»

Асан ТУРСУНКУЛОВ:
“Кеменгерликті,
алптықты бериш үчүн
аталарды кең далылуу
кылыш тартам”

3-БЕТТЕ

13-БЕТТЕ

24-БЕТТЕ

Жума,
2023-жылдын
27-январы

№6 (3455)

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити

ЭРКИН-ТОО

www.erkin-too.kg

КОҢШУ ӨЛҚӨЛӨРДҮН КЫЗМАТТАШУУСУ МЫНДАН АРЫ Да ТЕРЕҢДЕЙТ

2-БЕТТЕ

ЖЫПАРКУЛОВ КАРЬЕРАЛЫК СЕКИРИК ЖАСАДЫ

Мамлекеттик архитектура, курулуш жана тұрак жай-коммуналдық өзбекстандық директоры Нуртазин Жетибаев ээлеген кызматынан баштаптулду. Азырынча әмне себептен кызматтан кеткени белгисиз. Ал кызматтан кетері менен бул орунга Мырзабек Жыпаркулов дайындалды. Жаңы жетекчи буга чейин Бишкек мэриясынын аппарат жетекчилик кызматын 13 күн гана аркалап келгендиги менен белгилүү. 2020-2021-жылдары мамлекеттик экология жана техникалық коопсуздук инспекциясынын директору боло калған жайы бар. Учурдагы бийик постту канчалық деңгээлде тарта алаар экен? Карап турабыз да.

МЫЙЗАМДУУ ИШТИН МАЙНАБЫ БОЛОТ

Өткөн жылы 12 миң кыргызстандық чет өлкөдө мыйзамдуу ишке орношкон. Эмгек, социалдық камсыздоо жана миграция министри Кудайберген Базарбаевдин билдириүүсү боюнча алардын үчтөн бири аялдар. Дагы 50 миңден ашуун жаран жумушка орношуу боюнча кеңеш алуу кезинде туршатат.

Бүгүнкү күндө кыргызстандыктар дүйнөнүн 23 өлкөсүндө мыйзамдуу түрдө ишке орношо алышат. Аталган министрлик тарабынан Улуу Британия, Түштүк Корея, Германия, Япония өлкөлөрү менен жумуш орундарын камсыз кылуу боюнча келишимдер түзүлгөн. Ал эми Болгария, Финляндия мамлекеттери менен келишим түзүү боюнча сүйлөшүүлөр жүрүүдө. Учурда иш менен камсыз кылуу боюнча 142 жеке агенттик кызмет көрсөтөт. Алардын ишмердүүлүгүн Эмгек, социалдық камсыздоо жана миграция министрлиги көзөмөлдөйт.

ЖЕҢИШ РАЗАКОВ КАМАККА АЛЫНДЫ

Баткен облусунун мурдагы губернатору Жеңиши Разаков камакка алынды. Маалыматты күч органдары бекемдеп, Жеңиши Разаков кесиптеши, Баткен облусунун мурдагы губернатору Арзыбек Бурхановдун арызынын негизинде кылтакка илингенин канкуулашуда. Баткен облусун бир топ жыл жетектеп, Коопсуздук кеңешинин катчысы, вице-премьер-министр өндүү өңчөй бийик посттордо олтурган Разаков камакка алынып, ага карата тагылган айыптарга коомчулуктун бир катар тобу ишенбегендей түс жаратышууда. Каарманыбыз “ак” болсо, мыйзам талаасында өзүнүн күнөөсүзүлүгүн далилдеп азаттыкка чыгаар.

Иш-ЖУМА

ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ МАМЛЕКЕТТИК САПАР МЕНЕН КЕЛДИ

Кечээ Өзбекстан Республикасынын Президенти Шавкат Мирзиёев мамлекеттик сапар менен жергебизге келди.

Бүтүн Шавкат Мирзиёев Президент Садыр Жапаров менен жолугуп, кыргыз-өзбек стратегиялык өнөктөштүгүнүн кенири чойрөсүндөгү маселелер талкууланат. Ошондой эле достук, боордоштук жана ынак коңшулук мамилелерди мындан ары өнүктүрүү пландары боюнча пикер альшат.

Мындан тышкыры эки тараптуу бир катар документтерге кол коюу караглан.

ОРТОК ИНСАНДЫН УРМАТЫНА

Мамлекеттик катчы Сүйүнбек Касмамбетов 24-яварда Казакстан Республикасынын маалымат жана коомдук өнүгүү министри Дархан Кыдырали менен жолугушту.

Анда кыргыз-казак көп кырдуу кызметташтыгы, маданий-гуманитардык

байланыштарды өнүктүрүү жолдору тууралуу пикер альшую болду.

Белгилей кетсек, жергебизде Чыңғыз Айтматовдун 95 жылдыгына карата кыргыз-казак интеллигенциясынын эл аралык форуму өтүп, ага казак тараптан атайын делегация келген.

БЫЙЫЛ 7 ООРУКАНА КУРУЛАТ

Бишкек шаарында Республикалык перинаталдык борбордун курулушу жүрүүдө. Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров курулуштун жүрүшүн көрүп чыкты.

Белгилей кетсек, курулуш Германия өнүктүрүү банкынын (KFW) гранттык караттарынын эсебинен жүрүп жатат.

Перинаталдык борбор дүйнөлүк стандартка ылайык заманбап медициналык жабдуулар менен жабдылат. Мында ар кандай патологиялар жана оорунун өрчүп

кетүүсүнөн улам келип чыккан татаал операциялар жасалат. 203 орунга ылайыкталган Борбор быйылкы жылдын экинчи жарымында ишке берилмекчи. Ушундай эле заманбап перинаталдык борборлор Ош жана Талас облустарында курулат. Акылбек Жапаровдун айтымында быйылкы жылды эле республикабызын аймактарында 7 жаңы оорукана курулмакчы. Акылбек Жапаров 128 байтапка ылайыкталган Германия өнүктүрүү банкынын (KFW) гранттык караттарынын эсебинен курулган шаардык кургак учукка каршы жаңы ооруканага да барды.

ЖАШТАРГА ЖУМУШ ОРДУ БОЛСУН

Өлкө жетекчилиги тарабынан жаштарды иш менен камсыз кылуу, анын ичинде кара күч эмгеги жана жогорку квалификация талап кылышынан тармактарда иштеген эмгек мигранттарынын кайтып келиши үчүн жаңы өндүрүштөрдү жана жумуш орундарын түзүү боюнча артыкчылыктуу милдет кюолган.

Мына ушул маселеге арналган "тегерек стол" 25-январда

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары Эдил Байсаловдун катышуусу менен өттү. Анда жаңы жумуш орундарын түзүү, статистикалык маалыматтарды чогултуу методологиясын өзгөртүү, кадрларды тандоо жана алардын квалификациясын жогорулатуу маселесинде активдүү чараларды иштеп чыгуу боюнча пикер алмашуу болду.

ОН БИР ДОКУМЕНТКЕ КОЛ КОЮЛДУ

Өзбек Республикасынын Президенти Шавкат Мирзиёевдин өлкөбүзгө расмий сапарынын алдында "Кыргызстан-Өзбекстан" бизнес форуму болуп өттү.

Анын ачылышында сөз сүйлөгөн Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров өлкөбүздө өзбек капиталынын катышуусунда 60 ишканы, анын 22си – биргелешкен ишканалар, 38и өзбек капиталынын толук катышуусу менен иштеп жатканын белгиледи. Анын маалыматы боюнча өткөн жылдын 11 айынын жыйынтыгы боюнча эки мамлекет ортосундагы товар жүгүрттүү 543,2 млн долларды түзүп, 2021-жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу 21%га есөн. «Биз өлкөлөрүбүздүн өндүрүшчүлөрүнүн, өндүрүүчүлөр бирикмелиринин, соода-өнөр

жай палаталарынын жана башка бизнес-ассоциацияларынын ортосундагы байланыштарды активдештириүүбүз керек. Ошол эле учурда кызматташуунун эффективдүү механизмдерин түзүү, бюрократияны кыскартуу жана товарлардын жана инвестициялардын эркин жүрүүсүн камсыз кылышу, ишкерлердин түз

байланыштарын өнүктүрүү за-рыл» деди Акылбек Жапаров.

Иш-чарага Өзбекстан Республикасынын Президентинин Адми-нистрациясынын Жетекчиси Сардор Умурзаков катышты. Бишкекте откөрүлгөн "Кыргызстан – Өз-бекстан" бизнес-форумунун жүрүшүндө 168 млн долларлык 11 до-кументке кол коюлду.

ЭКОЛОГИЯГА ЭТИЯТ МАМИЛЕ КЕРЕК

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын биринчи орун басары Адылбек Касымалиев 26-январда Москвада евразия мейкиндигинги климаттык маселе боюнча семинар-талкууга катышты.

Адылбек Касымалиев климаттын терс таасирлерин чектөө жана азайтуу боюнча Кыргыз Республикасында жүргүзүлүп жаткан саясат жөнүндө маалымат берип, республика тарабынан экология чойрөсүндө аткарылып жаткан "Жашыл мурас" улуттук кампаниясы, парник газдарын кыскартуу жана комуртектиң нейтралдуулугуна жетишүү сыйктуу бир катар демилгелерди белгиледи.

Ошондой эле ал Борбордук Азия чөлкөмүндөгү аномалдуу суук маселесине да токтолуп, электр энергиясын керектөө жогорку чеккенин айтты. Мынтай шартта "Кыргыз Республикасы гидроэнергетикада ресурс үнөмдөөчү жана экологиялык жактан таза технологияларды ишке киргизүү жана энергиянын кайра жаралуучу булактарына аkyрындык менен оттүгө умтулууда» деп белгиледи Адылбек Касымалиев. Ал Биримдикке мүчө жана байкоочу мамлекеттер тарабынан экологиялык маселелерге комплекстүү мамиле кылуу зарылдыгына басым жасады.

БАЛДАРДЫ САКТАЙЫ

Акыркы жылдарды социалдык тармактардын жайылышына жана дары-дармектин жеткиликтүүлүгүне байланыштуу өспүрүмдөр арасында баңгичиликтин көбөйүшү байкалууда.

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары Эдил Байсалов балдар жана өспүрүмдөр арасындағы баңгичиликтин алдын алуу маселеси боюнча көнешме откөрдү.

Жыйында белгиленгендай наркоманиянын кадимки түрлөрү менен катар, балдар

жана өспүрүмдөр арасында "дарыкана наркоманиясы" деп аталган күчтүү таасир этүүчү дарыларды рецептиз алуу мүмкүнчүлүгү көндири жайылган. Жакынкы күндөрү күчтүү таасир этүүчү дары-дармек караттарынын тизмеси көнтилиши керек. Кылмыш жаза жоопкерчилигине тартуу менен өспүрүмдергө рецептиз дарыларды берүүгө каттуу тыюу салынат» деди Эдил Байсалов.

Даярдаган
Бегим ТУРДАЛИЕВА

Кыргыз Республикасынын
Президенти
С.Н.ЖАПАРОВо

Мыйзам бузууга жол берилбейт

ВАЛЮТА РЫНОГУ УЛУТТУК БАНКТЫН КӨЗӨМӨЛҮНДӨ

Кыргыз Республикасы эгемендүүлүктүн алгачкы жылдарынан тартып эле өзүнүн улуттук валютасын жүгүртүүгө киргизүү менен өзгөрүлмөлүү алмашуу курсу режимин кабыл алган. Бул чет өлкө валютасынын сомтоо карата алмашуу курсу рынокто түттөлгөн чет өлкө валютасына суроо-талаатын жана сунуштун негизинде аныкталат дегенди түшүндүрөт. Көз карандысыздыкка ээ болгон жылдар ичинде Улуттук банк көздөгөн өзгөрүлмөлүү алмашуу курсу өз натыйжалуулугун тастыктап, дүйнөлүк рынокто жана ички макроэкономикалык жагдайда өзгөрүүлөргө өз учурунда ыңгайлашууга мүмкүндүк берип келет. Ошол убакта кабыл алынган бул экономикалык чечимдин тууралыгын турмуш ырастап көрсүтүүдө. Валюта рыногунда тышкы факторлордун жана ички субъективдүү факторлордун таасиринен пайда болгон ар кандай татаал кырдаалдардан татыктуу чыгып кетүүдө мына ушул эркин калкуунун жардамы көп эле тийип жатат.

Ырас, убагында улуттук валютанын эркин калкуусун каалабагандар болбой койгон эмес. Улуттук валюталарын эркин калкууга чыгаруудан экономикалык жактан алда киче кубаттуу айрым өлкөлөр баш тарткан учурлар болгон. Алар улуттук валютанын курсун ири көлөмдөгү финанссылык каражаттарды жумшоо менен кармал турууну туура көрүшкөн. Бирок мунун максатка ылайыксыз экенин түшүнгөн Өзбекстан мамлекети Шавкат Мирзиёев бийликтөө келгенден тартып өзбек сумун эркин калкууга чыгарандыгын жакшы билебиз. Анткени, улуттук валюта тышкы же ички факторлордун таасиринин натыйжалында кескин серпилүүгө душшар болсо аны интервенция инструментин колдонуу менен басандатууга мүмкүн болуп калат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы валюта рыногундагы кырдаалды тыкыр көзөмөлгө алып, керек учурларда аны туректаштыруу учун тишиштүү иш-чараларды аткарып келүүдө. Бирок Россия Украина жанжалынын башталышы менен дүйнөлүк валюта рыногунда оор абал пайда болду жана анын таасири биздин республикага да тийбей койгон жок. Откөн жылы өлкөдө валюта рыногунун туректуулугун сактоо учун Улуттук банк он төрт жолу интервенция жасады.

Улуттук банк валюта рыногундагы туректуулукту сактоо учун интервенциядан башка

дагы бир катар иш-чараларды, атап айтканда, туруктуу негизде коммерциялык банктардын жана акча алмаштыруу бюролорунун ишмердигине күчтөлгөн көзөмөлдүү жүргүзүп келет. Алсак, 2022-жылдын ичинде Улуттук банк тарабынан коммерциялык банктарга 151 текшерүү жүргүзүлүп, 75 жазуу түрүндөгү буйрук-көрсөтмөлөр, 33 экспертуу жана 14 сунушкөрсөтмө берилген. Ошондой эле 12 коммерциялык банктарыниши текшерилип, алардын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарын так сактоо зарылдыгы тууралуу 10 буйрук-көрсөтмөндө жөнөткөн жана кардарларды банктарын тийлоонун сапатын жакшыртуу, калктын керектөөлөрүн камсыз кылуу учун жетиштүү сандагы чет өлкөлүк накталай валютаны камсыз кылуу боюнча сунуштар берилген.

2022-жылы 135 акча алмаштыруу бюролоруна тышкы көзөмөл алкагында текшерүүлөр жүргүзүлүп, анын жыйынтыккандары боюнча Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларын бузгандыгы учун 31 буйрук-көрсөтмөлөрдү жөнөткөн жана алардын талаптарын аткарбагандыгы учун ар бир валюта алмаштыруу бюросуна 55000 сом өлчөмдөрүндө айып пул салынган.

Улуттук банк қүн сайнан валюта рыногундагы абалга көз салып турат жана мыйзамдарды бузбоо боюнча түшүндүрүү иштерин жүргүзүп, эгерде валюта рыногунун катышуучулашы тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзамдары бузулган болсо аларга Улуттук банк тарабынан берилген лицензияны алып койгонго чейинки тишиштүү чаралар көрүлүп турат.

2022-жылдын 28-декабрында Кыргыз Республикасынын Президенти Садыр Жапаровдун төрагалыгы алдында Министрлер Кабинетинин жыйыны болуп, анда Президент банк тутумунун ишмердүүлүгүнө байланыштуу бир катар маселелерди көтөргөн. Өлкө башчы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине, Улуттук банкка жана коммерциялык банктарга жараптардын АКШ долларын накталай алышы учун

комиссиянын өлчөмүн, кредиттер боюнча пайыздык чендерди жана банктардын кызмат көрсөтүүлөрдүн баасын төмөндөтүү боюнча актуалдуу маселелерди козгоп, алмашуу бюролорунун жана коммерциялык банктардын чет өлкө валютасын маалыматтык таатада көрсөтүлгөн курска туура келбegen курс боюнча сатуу жагындағы ишине көзөмөлдүү күчтүүн тапшырган. Президент тарабынан банк тутумунун ишмердүүлүгүн жакшыртуу боюнча бул сунуш-пикирлер эске алынып, откөн жумада Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасы Кубанычбек Беконтаев менен коммерциялык банктардын жетекчилеринин жолугушуусу болуп оттү.

Улуттук банктын Төрагасы тарабынан коммерциялык банктар чет өлкө валюталарын нак ачкага айланыруудагы учурдагы комиссиянын карап чыгуусу, калктын банктардын кызмат көрсөтүүлөрө болгон керектөөлөрүн эске алуу менен тейлоонун сапатын жогорулатуу зарылдыгы белгиленди. Ошондой эле, нак жана нак эмес чет өлкө валюталары менен иштөө талаптарын эске алуу, Кыргыз Республикасынын ПФТД/ЛПД (терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди адaldoого каршы аракеттенүү жөнүндө) мыйзамдарын сактоону жана банктардын ишинде ички контролдүк системасын күчтүү зарылдыгын айтты.

«Учурдагы шарттарда коммерциялык банктар өз стратегиясын кайра карап чыгып, активдердин сапатын жакшыртууга, кардарларды тартуу учун жагымдуу шарттарды түзүү жана банктардын кызматтардын жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу, анын ичинде пайыздык ченди төмөндөтүү жолу менен кардарлар базасын сактоого жана көбөйтүүгө басым жасашы зарыл. Анын ичинде кредиттер боюнча пайыздык чендерди азайтуу менен, тарифтер жана көрсөтүүлөн кызматтар үчүн комиссияларды, атап айтканда, чет өлкө валютасындағы каражаттарды конвертациялоо жана накталай чыгарып алуудагы комиссияларды карап чыгуу керек», - деп баса белгиледи К.Беконтаев.

Жолугушууда ошондой эле банктар тарабынан мыйзам талаптарынын сакталышын Улуттук банк туректуу негизде көзөмөлдөп турары жана мыйзам бузулар аныкталган учурда тишиштүү чаралар көрүлө тургандыгы кошумчаланды.

Абдимухтар АБИЛОВ

Бишкек шаарынын Абай көчөсү №93 дарегинде жайгашкан Бишкектеги социалдык стационардык мекеменин (БССУун) кызматкерлери жана жашоочулары: Коррупцияга каршы элдик көзөмөлдүн (АКНК) 1-орун басары Мелис Жумалиев, АКНКнын эл өкүлү Нурсултан Жаманкулов, мастертигүчүлөр Атыр Эрназарова, Клара Бусурманкуловалардан

Кайрылуу

Урматтуу Садыр Нургожеевич! Биздин мекемени прокуратура текшерип, директор Эркингүл Абылдаеванын 6 млн сомдуу уурдап жок кылганы ачылып, мекемеге 6 млн сом зиян көлтиргени аныкталды деген бүтүмүн жазып жатса дагы аны жумуштан алгандын ордуна мэрия – вице-мэр В.Мозгачева аны колдоп, 2 жылдан бери тергөө ишин 4 жолу кыскартып, райондук РИИБ, прокуратурада коррупция тыйылбай жатат. Директор Э.Абылдаева мыйзамды бузуп, элди кыйнап, жашоо бербей, ушу сүүкта жашоочуларды куугунтукка алып “сени жоготом, жок кылам” деп бизди көчөгө кууп чыгарды. Мени жумуштан эч ким ала албайт, Президенттин тууганы болом деп азыр эч кимди тоготпой жүргөн учур.

Сизден сураныч, директор Э.Абылдаеванын маселесин өзүнүз көзөмөлгө алып, жумуштан кетирип, бизди ордубузга жашоого мүмкүндүк беризиз. Ушу сүүкта ооруп, тоңуп олуп калсак баары кеч болот!

Сизди урматтоо менен
Н.Жаманкулов, М.Жумалиев,
А.Эрназарова,
К.Бусурманкурова

Алгылыктуу долбоор ар тараптан бекемделүүдө

Бишкекте Кытай – Кыргызстан – Өзбекстан темир жолу долбоорунун курулушун тескей турган атайын кенсе ачылды. Атайын кенсе ачуунун башкы максаты – долбоорун ишке ашуусун тездетүү болуп саналат.

Аталган жолду куруу долбоорунун техникалык, экономикалык негиздемеси быйыл 1-ионга чейин каралат. Учурда тараптар долбоорду башкаруу тартиби, эл аралык финанссы уюмдарынан каражат тартып келүүнүн үстүндө иштешүүдө. Алдын ала эсептөөлөр боюнча Китай – Кыргызстан – Өзбекстан темир жолу уч өлкөнүн Жакынкы Чыгыш, Түштүк Европага барчу жолун дээрлик 900 чакырымга кыскартып, Кыргызстандын аймагында Торугарт – Арпа – Макмал – Жалал-Абад багыты аркылуу өтүүгө тийиш. Темир жолду куруу менен катар Борбор Азиядагы мамлекеттердин инфратүзүмүн жакшыртуу да каралган. Откөн жылдын ноябрь айында Кытай мамлекетинин илим изилдөө институту тарабынан темир жол курулушун алгачкы талаа изилдөө иштери ийгиликтүү жүргүзүлгөн.

Разия ЖООШБАЕВА

АРИС Баткен облусунда объекттердин курулушуна бааларды кымбат баалоо жөнүндө жайылтылып жаткан маалыматка карата маалымдайт

Кыргыз Республикасынын Коомчулукту өнүктүрүү жана инвестициялоо агентствосу (АРИС) Баткен облусунун жабыркаган объекттерин калыбына келтирүү жана куруу боюнча жарыяланган маалымат боюнча маалымдайт.

Кыргыз-тажик чек арасында 2022-жылдын 14-17-сентябринде болуп өткөн куралдуу жаңжалдан кийин Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги 2022-жылдын 6-октябрьинде Дүйнөлүк банкка **Региондук экономикалык өнүктүрүү (ПРЭР-2) долбоорунун** "Күтүлбөгөн өзгөчө кырдаадарга чара көрүү (CERC)" 4-компонентин активдештириүү жөнүндө суроо-талап жөнөткөн.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 19-октябрьндагы №561-б буйругуна ылайык, Баткен облусунун чек ара аймактарындагы чыр-чatak учурunda жабыркаган социалдык объекттердин тизмеси бекитилген. Мындан тышкary ПРЭР-2 Байкоочу кенеши өз чечими менен чыр-чatak учурunda жабыр тарткан социалдык объекттерди (*мектептер, бала бакчалар, ФАПтар*) калыбына келтирүүгө 10 млн АКШ долларын кайра бөлүштүрүүнү жактырган. Дүйнөлүк банктын 4-компонентти (CERC) ишке киргизүүгө расмий макулдугу 2022-жылдын 14-ноябрьнда алынган.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 6-августундагы №114 "Кыргыз Республикасында кыймылсыз мүлк объекттерин долбоорлоого, курууга жана башка өзгөртүүгө документтерди берүү жана эксплуатацияга киргизилип жаткан куруулуп бүткөн объекттердин шайкештигин баалоо тартиби жөнүндө жобону бекитүү тууралуу" токтомуна ылайык, Кыргыз Республикасынын долбоорлоо институттары тарабынан Кыргыз Республикасынын курулуш ченемдерине КР КЧ 31-04:2018 ылайык долбоордук-сметалык документтер (ДСД) иштелип чыккан.

Белгилей кетсек, жаңы курулушка ДСД 10 социалдык объект учун иштелип чыккан. Ошол эле учурда, 10 социалдык объекттин 5-и КР Министрлер Кабинетине караштуу Архитектура, курулуш жана түрак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттиги тарабынан иштелип чыккан жана жогоруда аталган Долбоордун алкагында андан ары ишке ашырууга бардык тийиштүү документтери, **анын ичинде оң мамлекеттик экспертиза** менен АРИСке берилген.

Ошондой эле АРИС аталган Долбоорду ишке ашыруучу агентство катары, Кыргыз Республикасынын долбоорлоо институттары тарабынан иштелип чыккан жана берилген: долбоордук-сметалык документтерди (ДСД) жана 5 социалдык объекттин тишелелүү сметаларын – ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга – Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Архитектура, курулуш жана түрак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттигиге (Мамкурушка) **мамлекеттик экспертиза**дан **өткөрүүгө** берген.

Мында сметалык документтер Кыргыз Республикасынын курулуш

ченемдерине ылайыктуулугун текшерүүдөн өткөндөн кийин Мамкурушка караштуу Мамлекеттик экспертиза департаменти тарабынан бекитилет.

5 объекттин долбоордук-сметалык документтерине жүргүзүлгөн мамлекеттик экспертизынын жыйынтыгы боюнча жогоруда аталган Жобонун негизинде **оң корутунду алынган**, б.а. АРИС тарабынан иштелип чыккан жана берилген долбоордук-сметалык документтер Кыргыз Республикасынын аймагындагы курулуш ченемдерине жана эрежелерине толук шайкеш келет.

Баткен окуяларына байланыштуу бузулган социалдык объекттерди (*мектептер, бала бакчалар, ФАПтар*) тез арада калыбына келтирүү зарылчылыгынан улам долбоордук институттар Мамкуруштун мурда иштелип чыккан типтүү долбоорлорун пайдалангандыгын көшумчалайбыз.

Баткен облусунун айрым социалдык объекттерине ДСДны жогорулаттуу жөнүндө жайылтылып жаткан маалымат – туура эмес экендигине көнүл бурабыз.

Азыркы учурда тендердик процесс гана жүрүп жатат (сунуштарды баалоо) – бул келишимдерге кол коюла элек, курулуш иштери баштала элек жана тийиштүү түрдө каржылоо жүргүзүлгөн эмес дегенди билдирет.

АРИС 2023-жылдын 20-январында курулуш бааларын жогорулатканыгы жөнүндө маалымат таратылғандан кийин **мамлекеттик экспертизанын оң корутундусун алган объекттер** боюнча документтерди, бардык долбоордук-сметалык документтердин ченемдерге шайкештигин текшерүү учун ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (Мамкуруш) кайра жөнөттү.

АРИС эл аралык финансы институттарынын тармагы боюнча тартылган финанссылык каражаттарды максаттуу пайдалануу боюнча натыйжалуу жана ачыкайтын ишмердүүлүкө жетишүү максатында КР Министрлер Кабинетинин патронажы астында жүзөгө ашырылып жаткан долбоорлордун ишке ашырылыши жөнүндө калкты маалымдоо боюнча ишин туруктуу негизде алып барат.

АРИС информирует относительно распространяемой информации о завышении цен на строительство объектов в Баткенской области

Государственного агентства архитектуры, строительства и жилищно-коммунального хозяйства при Кабинете Министров КР и представлены в АРИС со всеми соответствующими документами, **включая положительную государственную экспертизу**, на дальнейшую реализацию в рамках вышеуказанного Проекта.

Также АРИС, являясь реализующим агентством указанного Проекта, представил разработанные и предоставленные проектными институтами Кыргызской Республики: проектно-сметные документации (ПСД) и соответствующие сметы на 5 социальных объектов – уполномоченному государственному органу – Государственному агентству архитектуры, строительства и жилищно-коммунального хозяйства при Кабинете Министров КР (Госстрой) **на прохождение государственной экспертизы**.

При этом, сметная документация, после прохождения проверки на соответствие Строительных норм Кыргызской Республики, утверждается Департаментом государственной экспертизы при Госстрое.

По итогам проведенной госэкспертизы проектно-сметных документаций 5-и объектов, на основании вышеуказанного Положения, **было получено положительное заключение**, т.е. ПСД, разработанные и предоставленные АРИС, полностью соответствуют строительным нормам и правилам на территории Кыргызской Республики.

Добавим, что проектными институтами были использованы ранее разработанные типовые проекты Госстроя для повторного применения из-за срочной необходимости восстановления социальных объектов (*школы, детские сады, ФАПы*), разрушенных в связи с Баткенскими событиями.

Обращаем внимание, что распространяется информация о завышении ПСД на некоторые социальные объекты Баткенской области – недостоверна.

В настоящее время идет только тендерный процесс (оценка предложений) – это означает, что контракты не подписаны, строительные работы не начаты и соответственно не производилось финансирование.

После распространения информации о завышении цен на строительство, АРИС 20 января 2023 года, повторно перенаправил в уполномоченный государственный орган (Госстрой) документацию по объектам, **получивших положительное заключение государственной экспертизы**, для проверки всех проектно-сметных документов на соответствие норм.

АРИС на постоянной основе ведет работу по информированию населения о реализации проектов, которая осуществляется под патронажем Кабинета Министров КР, для обеспечения эффективной и прозрачной деятельности по целевому использованию финансовых средств, привлеченных по линии международных финансовых институтов.

Күт даарыган Сары-Өзөн

**Жайыл районунун Жайыл айыл аймагынын
өкмөт башчысы Марат КОКОЕВ:**

«Таза суу маселеси толук чечилди»

"Кеңешип кескен – бармак оорубайт"

Жаңы имарат акжолтой болсун!

- **Марат Жолдошбекович, айыл аймагындагы курч маселердин сап башында таза суу маселеси турад эле. Сизге чейин айыл аймагынын жетекчилигине келгендер таза суу боюнча көйгөйдү чече алышпады, андыктан жашоочулар тарабынан нааразычылыктар болуп келди. Сиздин жетекчилигииз менен таза суу маселеси чечилип, жашоочулардын нечен жылдан бери сүрсүп келген өтүнүчтөрү аткарылды. Мына ушул багытта сөзүбүздү улайлыш.**

- Чынында таза сууга болгон таңсыктык биздин айыл

аймагында көп жылдан бери курчуп келген. Мен айыл аймагынын өкмөт башчылыгына көлерим менен мына ушул маселеге айрыкча көнүл бурдум. Анткени, таа суусуз ден соолукту элестетүү мүмкүн эмес. Кылым каратыкан ата-бабаларбызы: “Суу – өмүрдүн булагы”, “Айыл башы болгончо, суу башы бол” дешип бекеринен айтышкан эмес. Андыктан таза суу маселесин толук чечүүгө болгон мүмкүнчүлүктөрдү жумшоого туура келди. Биринчи кезекте каржы муктажылыгын жумшартууга тийиш элек. Айыл аймагы дотациядан жаңы гана чыккандыктан таза сууга жумшалуучу каржыны

толук чечүү жагы колдон келбейт эле. Андыктан эл аралык уюмдар менен иштешүүгө аракеттene баштадык. Айтальык, АРИС менен тыгыз иштешүү үзүрүн берди. Жазган долбоорубуз жактырылып, Бүткүл дүйнөлүк банк тарабынан каржылоо жагы чечилди. Таза суу боюнча системалар эскирип, чирип, тегиз жаңыртуу оңой болбоду. 2018-жылы май айында АРИС аркылуу 2 подрядчик менен келишимдер түзүлгөн. Жалпы жасалуучу иштерге 110 млн сом жумшалууга тийиш эле.

Ошентип, таза суу боюнча иштерибиз илгерилей баштады. Жалпы таза суу Алексеевка айылынын 28 көчөсүн камтып, узундугу 37,5 чакырымды түздү. Бир сөз менен айтканда Алексеевка айылы толук таза суу менен камсыз болду.

Таза суу боюнча иштердин илгерилеши “Жайыл таза аймак” муниципалдык ишканасынын аракеттерине жараша болду десек, жаңылыштык эмес. Долбоор боюнча суу башатын жаңы зарыл жабдуулар менен камсыз кылдык. Суу башатындағы 3 скважина тазаланып, жаңы насостор коюлду. Эң башкысы, хлор салынуучу заманбап жайды салып алдык.

Аймакта жалпы 1850 абонент бар. Мындан 1750 абонент жаңы системага кошуулду. 450 күдүктөн ар бир абонент суу түтүктөрүн тартып киргизип алышты. Суу жок деген армандарынан арылышты. Ошондой эле долбоордун алкагында заманбап суу эсептегичтер ар бир көркөтөөчүгө коюлду. Бул коюлган суу эсептегичтердин 70 пайыз наркы АРИС тарабынан төлөнсө, калган 30 пайызы эл тарабынан төлөндү. 1 куб суунун наркы 18 сом. Керектөөлөрүнө жараша сууну пайдаланышат. Суу боюнча карыздар жок.

Кайрымдуу фонддор менен иштешүү да ақыбетин берүүдө. Араб туугандардын колдоосу

менен Жайыл айылында 2,5 чаңырым суу системалары курулуп, эл купулуна толду.

- **Таза суу менен катар экология жана тазалык көйгөйү айыл жерлеринде орун алган. Тазалыкка айрыкча көнүл буруп жатыпсыздар, жылыштар барбы?**

- Тазалык, таштандыларды ташшу жаатында жакшы иштерди илгерилеттик. Эл да кайдыгер карабай тазалыкка маани бере баштады. Мурда таштандыларды чыгарууда техника жагынан аксап келгенбиз. Таштандыларды ташуучу жаңы техникаларды алдык. Убак-саатында таштандыларды чыгарып кетебиз. Ар бир көчөгө көзөмөл жүргүзүүчү кызматкерлериз бекиген.

- **Кыргыз элинде «Эшигин көрүп – төрүнө өт» деген ташка тамга баскандай таасын сөз бар. Мурдагы эски имаратың тар болгондуктан ыңгайсыздык жаралып, кенен заманбап мекемеге ээ болсок деген тилегициздер бар эле. Мына эми жаңы конушка кирип, максатыңыздар орундалыптыр. Жаңы конушунуздар ак жолтой болсун!**

- Айтканыңыз келсин. Жаңы имараттуу болуу ниети 2017-жылды козгулуп, учурунда долбоор жазылып, АРИС тарабынан жактырылган. Жалпы долбоордун наркы 9 млн 800 миң сом. Мындан 3 млн 853 миң жергиликтүү бюджеттен жарыланыды. Буйруса февраль айынын башында ачылыш салтанатын жасайбыз. Кызматкерлер үчүн айтып болгус жаңылык болду. Мурда тиги же бул жыйындарды кенен өткоруүгө жай таптай калар элек. Мына эми жаңы имаратыбызыда занғыраган жыйын залы бар.

Айчүрөк МАКЕШОВА

Жаңыш-Ата бала бакчасынын чатыры жаңыртылды

Жаңы техника – тазалыктын иштерин илгерилетүүдө

Жолдор ондолууда

